І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740 Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 152. ЦЕНТІВ 12 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1959 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 152 VOL. LXVI.

АЙЗЕНГАВЕР І МІНІ ПРО ПОТРЕБУ ЕФЕКТИВНОГО РОБІТНИЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Вашингтон. — Президент Айзенгавер 6-го серпня виголосив 15хвилинну промову на телевізійних і радіових станціях, в якій вимагав, щоб Конґрес ще на цій сесії ухвалив досить ефективний робітничий законопроєкт, який дозволив би поборювати корупцію серед проводу частини робітничих організацій. Президент заявив, що це не приносить ЗДА чести ані тут ані закордоном, коли сенатська комісія викриває злочини деяких робітничих провідників. На думку Президента найкраще надається до ухвалення Конґресом „двопартійний" законопроєкт конґресменів Філа М. Лендрума і Роберта П. Ґріффіна, бо його підтримують представники обох партій, і тому, що той проєкт дозволив би очистити робітничі спілки з корупційних ґенґстерських елементів, які шляхом ракетерства терроризують підприємців і робітників на те, щоб збагачуватися. Президент висловився проти того законопроєкту, який предложила комісія праці в Палаті Репрезентантів, називаючи його „неефективним". Законопроєкт Лендрума і Ґріффіна гостріше виступає проти порушників етичного кодексу в робітничих організаціях окремими спілковими урядовцями. В ньому є також пункти про так зване друге пікетування, яким робітники-члени спілки бажають впливати на тих працедавців, які не погоджуються на те, щоб їх робітники належали до робітничих організацій. Президент виступив у своїй промові і проти законопроєкту, який ще в квітні цього року ухвалив Сенат, і який підтримував його автор сенатор демократ Джан Ф. Кеннеді. Айзенгавер назвав і цей законопроєкт заслабий до того, щоб завести лад в робітничих організаціях. Не сповнить свого завдання і проєкт конґресмена Джана Ф. Шеллі — твердив Президент. — Після промови Президента промовляв на стації Нешенел Бродкестінґ Компані голова Американської Федерації Праці - Конґресу Індустріяльних Організацій Джордж Міні, який ствердив, що і він і все зорганізоване робітництво є за те, щоб прийняти закон про охорону фондів в робітничих організаціях і про те, щоб знищити злодіїв серед проводу частини робітничих спілок, — але законопроєкт конґресменів Лендрума-Ґріффіна, на його думку, скерований не проти обманців тільки на те, щоб знищити робітничі організації. Цей двопартійний законопроєкт, казав Міні, підтримують в Палаті Репрезентантів ті конґресмени, які постійно голосували за проєкти у користь великих підприємців і проти всякого закопопроєкту, який був хоч трохи поступовий, і з якого виходила б користь робітникам. Всі законопроєкти мають пункти про те, що спілки мусітимуть публічно повідомляти про свої фінанси, і щоб димократичним способом вели свої справи та виключали зі своїх провідних рядів комуністів і злочинців. Але в різних законопроєктах є розходження в таких справах, як пікетування і бойкот робітниками деяких працедавців. Міні заявив, що проєкт Лендрума - Ґріффіна змушував би робітників до праці під час страйку; не дозволяв би спілці публічно виступати проти „нечесних" працедавців; майже ліквідував би ті спілки, які чесно ведуть свої діла. Проти промови Президента виступив і сенатор Кеннеді, обороняючи той проєкт, який вже прийнято в Сенаті. Демократи зажадали від телевізійних і радіових стацій „рівного часу", щоб відповісти Президентові, але стації не дали відповіді на цю вимогу, бо не знали ще змісту промови Айзенгавера. Дехто заявляє, що внаслідок великих розходжень між окремими законопроєктами в цій справі може статися так, що і цього року Конґрес не зможе ухвалити нового робітничого закону, і злочинні елементи будуть і надалі безкарно зловживати своєю владою.

Джордж Міні

Маніяк К. Чупірчук вбив 2-ох старців а 4-ох поранив

Филаделфія, Па. — 6-го серпня 42-річний маніяк Кирило Чупірчук, який на початку цього року був приміщений в домі умовохворих, звідки вийшов у квітні ц. р., почав вранці під час сніданку зі свого мешкання стріляти старців в Жидівському домі старців і вбив 79-річн. Кальмана Галера і 84-річного Майка Бермана та поранив 74-річного Семюеля Клюґера, 77-річного Пінкуса Кальтера, 85-річного Абрагама Юсема та 66-річного Барні Кляйна. Заалярмована поліція мусіла стріляти до божевільного, поранивши його кілька разів і роззброївши після виважения дверей в його мешканні. Чупірчук давніше висилав погрозливі листи до Президента Айзенгавера, і після того його були примістили в домі для умовохворих.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** відзначив Медалею Волі, найвищим цивільним відзначенням, покійного заступника секретаря оборони Доналда А. Кворлса, який помер 8-го травня ц. р.

● **Дві визначні жінки, Дороті Бавман і Ярнелл Джекобс**, члени Крайової Ради Американських Жінок, на пресовій конференції в Ню Йорку остерегали американців, які відвідують СССР, щоб не вірили всьому тому, що чують і бачать там, бо большевики „показують чужинцям тільки те, що є в них найкраще", а не те, що є дійсно або принаймні, що є пересічне.

● **Фармер Росвелл Ґарст** із Кун Репідс, Айова, який, будучи в Москві, бачився з Нікітою Хрущовим, заявив, що він запросив совєтського прем'єра відвідати його фарму і оглянути кукурудзу, якою він дуже цікавиться. Хрущов нібито приобіцяв заглянути до Кун Репідс.

● **У Шикаґо** знайдено нові документи, які свідчать про те, що президента Абрагама Линколна справедливо називали „чесним Ейбом". Після інавґурації, що відбулася 5 березня 1861 року, Линколн діставши платню за цілий березень, звелів відіслати належитість за перші чотири дні до державної скарбниці, бо він, мовляв, тих грошей не заробив. Коли він був ще бухгальтером у крамниці, то за шість миль відніс одній жінці 6 центів, які вона переплатила, купуючи товар.

Ніксон не виступить на телевізії із звітом про поїздку до СССР

Вашингтон. — В столиці викликало різноманітні здогади відступлення віце-президента Ричарда М. Ніксона від його первісного пляну виступити на телевізії з детальним звітом про свої відвідини в Совєтському Союзі та зустрічі з Хрущовим. Початково були здогади, що Ніксон відступив від цього пляну на пораду з Білого Дому, але пресовий секретар Президента Джеймс Гаґерті подав до публічного відома, що це рішення виніс Ніксон виключно з власної волі. Кореспонденти, що супроводжали поїздку Ніксона до Совєтського Союзу, однозгідно стверджують, що Хрущов був у розмові з Ніксоном багато „твердший", ніж це можна було зрозуміти і відчути з виступів і заяв Ніксона і тому тепер здогадуються, що Ніксон не бажає давати повного звіту, щоб ним не „комплікувати" заповіджених недалеких відвідин Хрущова в Америці. Ще інші думають, що також міркування про президентську кандидатуру в найближчих виборах могли мати свій вплив на рішення Ніксона. Замість виступу на телевізії, віце-президент Ніксон сам дасть відповідні вияснення із своєї поїздки до окремого фільму з неї, накрученого двома великими компаніями, Нешенел Бродкестінґ Компані і Колумбія Бродкестінґ Систем.

Президент підписав закон про електрівню в Теннессі

Вашингтон. — 6-го серпня президент Айзенгавер підписав закон про електрівню в Теннесі, згідно з яким управа цього урядового підприємства має право продати бондів вартости 750 мільйонів долярів, за які має розбудуватись до того ступня, щоб ця електрівня могла обслуговувати населення на обширі 80,000 квадратових миль. В законі виразно зазначено, що прибутки з продажу цих бондів і прибутки з проданої електричної енерґії є призначені на розбудову підприємства. Але Президент підписав цей закон із тією умовою, що Конґрес викине один пункт з нього, який, на думку Президента, збільшує права Конґресу коштом голови виконного уряду. В законі говориться про це, що управа електрівні має предкладати пляни своєї розбудови Конґресові, який впродовж 90 днів повинен зайняти до них становище в окремій резолюції, яка не потребує підпису Президента. Сенат негайно скреслив цей пункт із законопроєкту, а Палата має це зробити в найближчому часі.

Сен. К. П. Андерсон заповідає продовження пробних атомових експльозій

Ню Йорк. — Голова Спільної Конґресової Комісії Атомової Енерґії сенатор Клінтон П. Андерсон промовляв на зборах головної ради роздрібних і гуртових продавців і повідомив, що ЗДА продовжуватимуть пробні атомові експльозії після 31-го жовтня, бо тоді скінчиться однорічне припинення цих проб згідно з зарядженням президента Айзенгавера з літа 1958 року. Сен. Андерсон сказав, що ЗДА обмежать свої пробні експльозії до вибухів під землею або в космічних просторах, щоб якнайбільше зменшити небезпеку радіяції. Але сенатор сказав також і таке: „Ніхто не зможе дивуватися, коли відбудуться пробні експльозії на меншу скалю також і в атмосфері". В урядових колах у Вашингтоні заявили, що досі ще немає рішення, коли атомові проби мали б бути відновлені. Сенатор Андерсон сказав, що він говорить на тій основі, що в Женеві розмови про припинення пробних атомових експльозій не довели до жадної розв'язки, і що немає надії на оптимізм в цій справі. Сенатор Андерсон сказав: „Найважливіше тут те, що я не є певний, що уряд ЗДА і СССР дійсно хочуть припинити атомові пробні експльозії".

Кастро рядить Кубою при допомозі радіо й телевізії

Гавана, Кубинська Республіка. — Згідно з найновішим звітом 1,042,000 домів на Кубі мають радіові апарати, а 342,560 мешкань мають телевізійні апарати, з того 195,342 апарати в самій Гавані. Теперішній прем'єр Куби Фідель Кастро виконує свій уряд тим способом, що всякі зарядження видає і повідомляє про свої пляни через радіові й телевізійні стації. Хоч його промови тривають найменше дві години, а деколи й п'ять годин, то ніколи не забракне йому слухачів. Під час з'їзду 500,000 селян у Гавані оті „ґапірос" (рільники) мали тільке одне прохання до прем'єра: зменшити ціну на радіові батерії. Часописи пригадують, як відбулося скинення президента Урутії Ллеа і як найменовано нового президента д-ра Освальда Дортікоса. Прем'єр Кастро був невдоволений із президента Урутії і про те повідомив населення на початку своєї радіової промови. Негайно коло палати президента з'явилася юрба, яка домагалася його резиґнації. Урутія вніс резиґнацію, і при кінці тригодинної промови Кастра можна вже було повідомити населення про номінацію нового президента Дортікоса. Фідель Кастро широко користав із радія під час своєї дворічної боротьби проти президента Батісти. Він часто звертався до народу про підтримку, а урядових вояків закликав не воювати в обороні режиму.

ХТО ЗНАЄ ХРУЩОВА?
ЗАКЛИК „СВОБОДИ" В СПРАВІ МАТЕРІЯЛІВ ПРО КАТА УКРАЇНИ

У зв'язку із заповідженими відвідинами совєтського диктатора Нікіти Хрущова в Америці, що їх сенатор Дадд з Коннектикат назвав „національною ганьбою". Редакція „Свободи" приготовляє видання окремого жалобного числа, що появиться англійською мовою та в збільшеному об'ємі і тиражі в день вступлення того понєволювача і ката України на вільну американську землю. У зв'язку з цим Редакція „Свободи" закликає своїх читачів та громадян українського роду, зокрема тих, що походять з підсовєтської України, щоб надсилали до цього числа свої оригінальні матеріяли, які могли б причинитися до повнішої характеристики цього совєтського диктатора, як і до повнішого висвітлення його ролі в поневоленні і гнобленні України. Матеріяли повинні бути без лайки, речеві, базовані виключно на документах чи особистих переживаннях. Зокрема вартісні були б документи, фотознімки і подібне, як також спогади з евентуальних зустрічей з диктатором.

Рівночасно закликаємо наших читачів, щоб вони, для реєстру, надсилали свою опінію щодо відвідин Хрущова в Америці.

МЕКЕЛРОЙ ХОТІВ БИ ПОКАЗАТИ ХРУЩОВУ АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ ІНСТАЛЯЦІЇ

Вашингтон. — Секретар оборони Ніл Г. МекЕлрой висловив надію, що совєтський диктатор Хрущов змінить свою думку і під час своїх відвідин в Америці таки схоче подивитись на американські військові бази й інсталяції. Хрущов попереднього дня, в середу 5-го серпня, заявив на пресовій конференції, що він не має бажання оглядати американські військові інсталяції, хоч йому напевно „не тряслися б коліна" на їх вид, бо він і без того знає американську військову могутність. МекЕлрой заявив, що він „мув би щасливий", якби Хрущов змінив свою думку і він показав би йому не тільки базу Стратеґічної Повітряної Команди, але навіть однаково таємну, як і славну підземну головну квартиру тієї команди в Омага, в Небрасці. „Якщо він схоче виробити собі думку про нас і про те, як ми живемо, то на мою думку він повинен також побачити те, що ми думаємо, що він повинен побачити про військові спроможності нашої країни" — заявив МекЕлрой на пресовій конференції в Пентаґоні. Секретар дальше твердив, що в Америці є багато відповідальних мужів, які побоюються, що війна може початись в наслідок „фальшивих калькуляцій" і тому було б вказане, щоб Хрущов сам безпосередньо познайомився з розмірами, силою і спроможностями та компетентністю американської оборонної і відплатної могутности. Все ж таки МекЕлрой вважає, що Хрущов „буде нашим гостем" і тільки він сам вирішуватиме місця й інсталяції, які він бажав би відвідати. Висловлюючи свою думку в цих справах, МекЕлрой рівночасно перестерігав американський нарід перед завеликими надіями на мир, стверджуючи, що він сам відклав свою резиґнацію з посту секретаря з уваги на загрозу, яка виникла у зв'язку з берлінською кризою. На запит, чи він думає, що гострота кризи вже минула, секретар заявив, що він персонально „цілком не має такого довір'я щодо наслідків розмов з росіянами".

Секретар оборони Ніл Г. МекЕлрой

ХРУЩОВ ПРИЇДЕ ДО ЗДА 15-го ВЕРЕСНЯ І БУДЕ ДВА ТИЖНІ

Вашингтон. — З Державного Департаменту поінформовано, що совєтський диктатор Нікіта Хрущов приїде на відвідини до З'єдинених Держав 15-го вересня ц. р. та перебуватиме в цій країні впродовж двох тижнів. Не подано ще жадних подробиць його зустрічі і відвідин, бо в цій справі ведуться ще наради із совєтською амбасадою. Передбачається тільки, що Хрущов приїде прямо до Вашинґтону і там зупиниться три дні, мабуть у Блер Гавзі, офіціяльній урядовій гостинниці для найвищих гостей. З Вашинґтону Хрущов вибереться на 10-денну поїздку по країні та відвідає, мабуть, Ню Йорк Шикаґо, Сан Франсіско, Питсбурґ або Дітройт і Тексас.

„Україна апробує" відвідини Хрущова

Москва. — Совєтська пресова аґенція ТАСС інформує про „ентузіястичне схвалення" відвідин Хрущова в ЗДА і президента Айзенгавера в СССР населенням Совєтського Союзу і при цьому окремо згадує про Україну. „Працюючий нарід Києва, столиці України, та інших українських міст — Харкова, Сталіно, Одеси і Львова — однодушно одобрює вістку про ці відвідини" — інформує ТАСС.

Неру обвинувачує Пейпінґ в обмежуванні торгівлі Індії з Тибетом

Ню Делі. — Індійський прем'єр Явагарлял Неру виступив в четвер дня 6-го серпня ц. р. з обвинуваченням проти комуністичного Китаю, заявляючи, що Пейпінґ порушив духа й постанови договору про торгівлю Індії з Тибетом. Складаючи свою заяву в парляменті, Неру ствердив видатне зменшення торгівлі з Тибетом, особливо ж в останніх місяцях. Індійські купці не мають можливости свобідної торгівлі в Тибеті і всі їхні скарги, як теж інтервенції індійського консула в столиці Тибету Ляссі не дали ніякого задовільного висліду. Так же само безуспішні були інтервенції індійського уряду в Пейпінґу. Договір про торгівлю з Тибетом включав теж постанови про культурну виміну між Індією і Тибетом, про відбування прощ до тибетських святинь та ін. і був підписаний між Індією і Пейпінґом в 1954 році. Тибет був визначений у цьому договорі, як Тибетська область Китаю. Базувався він на загальних постановах про взаємне пошанування суверенности обидвох держав та про взаємне невтручання у внутрішні справи другої країни. Почали комуністи встановляти обмеження на індійську торгівлю з Тибетом після цьогорічного березневого тибетського повстання. Індійський експорт до Тибету зменшився від лютого ц. р. до травня ц. р. з 210,000 інд. фунтів до 63,000 фунтів.

Комуністичні „повстанці" в Ляосі посуваються поволі вперед

Вієнтіане, Ляос. — Згідно з останніми повідомленнями командування збройних сил Ляосу комуністичні „повстанці" зорганізовані і вишколені в комуністичному Північному В'єтнамі поволі проходять в глибину країни, хоч останніми днями і не було більших боїв на заатакованих ними областях північного Ляосу. Оперують комуністичні „повстанці" у двох областях, в Самневі та Пгонґсалі і подекуди їм повелося пройти вже на яких 50 миль у глибину країни. „Повстанців" підтримують в деяких місцевостях місцеві прокомуністичні елементи. Наступають комуністи п'ятьма різними лініями. У своєму зверненні до генерального секретаря ОН Даґа Гаммершилда міністер закордонних справ Ляосу Панія назвав інвазію комуністів збройною інтервенцією комуністичного північного В'єтнаму. Водночас із цим Панія повідомив Гаммершилда, що ляоський уряд погоджується, щоб Об'єднані Нації вислали до Ляосу для розгляду ситуації спеціяльну комісію ОН.

ГЕРТЕР ОБВИНУВАЧУЄ СОВЄТИ ЗА НЕВДАЧУ В ЖЕНЕВІ

Вашингтон. — Державний секретар Крістіян А. Гертер вернувся в четвер цього тижня, після закінчення 65-денної конференції міністрів закордонних справ у Женеві. Прибув Гертер до Вашинґтону військовим турбомоторовим літаком о год. 4:14 по полудні, і зараз же після свого прибуття на військове летовище ствердив у заяві, переданій журналістам, що спричинниками невдачі конференції були Совєти. Єдиним конкретним успіхом довготривалих нарад було хіба те, що зведено в нівець загрозу міжнародної кризи з приводу Берліну. Водночас із цим державний секретар ствердив, що зустрічі і дебати західніх міністрів із совєтським міністром закордонних справ виявили наявність непереборних розбіжностей в деяких справах. Західні міністри закордонних справ будуть продовжувати розмови з совєтською стороною, як тільки переговори в Женеві будуть відновлені. На думку Гертера, єдиним завданням, що його поставили собі Совєти для здійснення в Женеві і що його всіма засобами намагався здійснити совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико, було якнайшвидше по змозі „виманеврування" західніх союзників з Західнього Берліну. Така, заздалегідь поставлена собі, Совєтами, ціль й унеможливила будь-яку конструктивну роботу конференції й ударемнила її вислідн. У своїм намаганні виманеврувати ЗДА, Вел. Британію і Францію з Берліну Громико стосував дві методи. З одного боку, він пробував підважити права західніх союзників щодо Берліну і з другого, вимагав драстичного зменшення союзницьких залог в Берліні, що мало на меті послаблення духа в населення і погіршення його ситуації, зокрема безпеки і добробуту. Запитаний журналістами, чи він вірить в те, що розв'язку справи Берліну поведеться досягнути під час зустрічі Айзенгавера з Хрущовим, Гертер відповів, що він сподівається, що воно так може бути, але нічого про це не знає. Після свого приїзду на летовище, державний секретар негайно від'їхав до Білого Дому, щоб передати през. Айзенгаверові тимчасовий звіт із женевської конференції й обговорити з ним поточні міжнародні проблеми. Нарада Гертера з Президентом тривала одну годину і 35 мінут. В політичних колах думають, що Гертер супроводитиме през. Айзенгавера в його подорожі до Европи наприкінці серпня ц. р. В понеділок 10-го серпня Гертер виїжджає до Сантіяґо в Чіле, щоб взяти участь в конференції Організації Американських Держав, яка починається там в середу 12-го серпня.

Державний секретар Крістіян А. Гертер від'їжджає з Женеви

Американські газети на виставці в Москві викликають подив відвідувачів

Москва. — Після двох тижнів тривання американської виставки в Москві, щойно в четвер цього тижня відвідувачі цієї виставки мали змогу побачити, як виглядають американські газети. Затримка з виставленням цих газет була спричинена на вимогу совєтської влади, щоб часописи були виставлені в замкнених плястичних прозорих скриньках. На плян, щоб ці газети були виставлені відкрито в окремому кіоску на виставковій площі, Совєти не погодилися. Не зважаючи на те, що американські газети замкнені в скриньках, їх розкладено так, що совєтська публіка має повну можливість ознайомитися не тільки із змістом поданих в них інформацій, але і з їхніми оголошеннями та ін. З огляду на встановлені совєтським урядом обмеження правління американської виставки мало змогу показати тільки частину американської преси. Все ж таки, ця пресова частина виставки притягає тепер найбільше відвідувачів і викликає в них не тільки живе зацікавлення, але й подив до різноманітности американських газет, їх змісту та об'єму. Найближчими днями має бути виставлене ціле недільне число „Ню Йорк Таймс-у".

У СВІТІ

● **Колишній демократичний кандидат на Президента ЗДА Адлей Е. Стівенсон** перебуває тепер, як приватна особа, на відвідинах в Істанбулі. Запитаний журналістами про думку в справі запросин Хрущова відвідати З'єдинені Держави Америки, Стівенсон заявив, що він віддавна був прихильником частіших і менше формальних розмов із совєтськими провідниками.

● **До Коломбо на Цейлоні** прибуло шістьох совєтських експертів, які керуватимуть будуванням залізо- і сталевовальцювальних заводів в цій країні. Кошти їх збудування на 100 мільйонів рупій (23 мільйони долярів) і вони будуть покриті з позички, уділеної Цейлонові Совєтами у висоті 120 мільйонів рублів (30 мільйонів долярів за офіційним курсом).

● **Д-р Нагум Гольдман**, президент Світового Жидівського Конґресу, висловився на зібранні цього Конґресу, що відбувається в Стокгольмі у Швеції, проти того, щоб приймати резолюцію в справі озброювання Німеччини, бо це може вплинути некорисно на його переговори із західньо - німецьким урядом в справі відшкодування для жертв гітлерівського режиму. Водночас із цим Гольдман виступив гостро проти тих, хто називає німецький народ „спадкоємцями Гітлера".

● **Під час шахових змагань** за світовий шаховий чемпіонат юньйорів, що відбуваються тепер у Мюнхенштайні у Швайцарії, переможцем вийшов болгарський шахіст Йосиф Стефанов.

● **Прем'єр Іраку Абдуль Карім Кассім** прийняв запрошення совєтського прем'єра Нікіти Хрущова відвідати Совєтський Союз. Дати цих відвідин покищо не устійнено.

● **Д-р Альберт Швайцер**, лікар - філянтроп світової слави, засновник і керівник шпиталю в джунґлях Французької Екваторіяльної Африки, виїхав в подорож до Европи. За національністю він швайцарський німець і нараховує тепер 84 роки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„ХОЛОДНІ ПЛЕЧІ" ДЛЯ ХРУЩОВА

Кого в Америці не шанують і не бажають, від того відвертаються, як кажуть тут, „холодними плечима". Це, мабуть, для протиставлення популярному в цій країні привітальному поцілункові „гарячих уст" для дорогих осіб. Хоча від повідомлення про заплановані відвідини совєтського диктатора Хрущова минуло заледве кілька днів, є вже підстави твердити, що Америка рішила показати свої „холодні плечі" цьому сталінському „соратникові", погромникові і душогубцеві.

Це є факт, що президент Айзенгавер формально запросив Хрущова, але немає найменшого сумніву, що це запрошення було подиктоване всім іншим, тільки не тим, що звичайно спонукує нас запрошувати когось до себе в гості — не дружбою, не бажанням провести разом час, не будь-якою спільністю думок, почувань чи інтересів. Нічого з цього немає в тому запрошенні, бо ж і неможливо, щоб щонебудь з того могло бути між порядним господарем і бандитом - горлорізом, навіть з титулом прем'єра великої рабовласницької імперії. Коли ж Президент все таки вважав за відповідне запросити Хрущова, то виключно з відомих і невідомих міркувань політичного характеру, які часом змушують вибирати менше зло для того, щоб відвернути більше.

Однак, Америка у своїй поважній частині вже сьогодні квестіонує конечність цього запрошення і, рахуючись з тим, що його вже не можна скасувати, недвозначно показує „холодні плечі" вкрай небажаному гостеві. А проте й саме „запрошення" справді треба брати в лапки, маючи на увазі те все, що раніше говорив про Хрущова президент Айзенгавер. Не Америка і не її Президент з доброї волі запросили Хрущова, але він сам нахабно напросився, як напрошується ґанґстер до порядного дому, погрожуючи підпалом на випадок відмови.

Віце-президент Ніксон звернувся до американського народу з закликом виявити московському „гостеві" відповідну ввічливість. До його заклику прилучився і президент Айзенгавер. Коли зважити, що ввічливість у відношенні до гостя є для культурного американського народу річчю самозрозумілою, то необхідність окремого заклику до цього з боку найвищих представників країни говорить теж само собою.

Загал американського народу не знає всіх тих міркувань і аргументів, які спонукали Президента рішитися на такий важливий крок, як запрошення совєтського диктатора. Про це пише один з найвидатніших і найкраще поінформованих співробітників „Ню Йорк Таймс"-у, Артур Крок, у своєму коментарі, надрукованому в тій газеті з 6-го серпня. Згадуючи про одну приватну розмову, в якій Президент висловлював найбільші застереження щодо можливостей відвідин Хрущова в Америці, Крок з несподіваної згоди Президента на такі відвідини робить висновок, що за тим мусить критися якась акція, якісь нові аргументи, про які ще передчасно говорити публічно.

Проте, в Америці не бракує й наївних людей, які не завдають собі труду глибше ввійти в суть справи і проаналізувати її, натомість облегшують собі душу сподіваннями, мовляв, Хрущов під час своїх відвідин багато дечого корисного для Америки навчиться, а некорисного відцурається. Тим часом виступ Хрущова на пресовій конференції 5-го серпня в Москві із заявою, що для берлінської, німецької і взагалі світової кризи він „не бачить кращої розв'язки", як та, яку він пропонує, себто капітуляції Заходу, і що йому „не затрясуться коліна" на вид американської військової чи іншої могутности, бо він здає собі з неї справу, — ця заява поважно прохолодила сподівання наївних людей.

Тепер, після початкових відносно обережних коментарів на справу відвідин Хрущова, американська преса, а з нею й публічна опінія, починає, здається, щораз більше й щораз рішучіше обертатись до тих відвідин плечима. Свідчать про це, для прикладу, редакційні коментарі в „Н. Й. Таймсі" і „Н. Й. Геральд Трибюн" з 6-го серпня, зокрема надрукована в „Геральд Трибюн" стаття Дейвіда Лоренса, в якій цей останній, між іншим, покликається і на листа голови УККА проф. Л. Добрянського до президента Айзенгавера та пригадує, також для заохоти американцям, „холодні плечі", що їх показали Хрущову скандинавські народи, коли він до тих країн збирався їхати.

Президент Айзенгавер і віце-президент Ніксон закликають нарід проявити супроти Хрущова відповідну „ввічливість". Такий офіційний заклик цілком зрозумілий і оправданий. Але нарід, що проголосив Декларацію Незалежности і написав Хартію Прав, нарід, що став символом і синонімом волі, справедливости і гідности, виставив би собі дуже сумне свідоцтво, якби у вимушеній відомими і невідомими обставинами гостині тирана показав що інше, як „холодні плечі". Вони будуть тим холодніші, чим культурніше і лише в дозволених законом межах будуть показані.

МІЖНАРОДНА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК

Українське громадянство мало знає про діяльність Міжнародної Вільної Академії Наук, що відіграє поважну ролю в науковому світі поневолених народів, зокрема українського.

Місце осідку Академії — Париж, а члени її розкидані по цілому світі. Нараховує вона коло 300 учених з-поза залізної заслони. Учені Білорусі, Болгарії, Естонії, Латвії, Литви, Польщі, Румунії, Чехії, Угорщини, України та Югославії беруть в ній активну участь.

Міжнародна Академія постала в 1948-му році з ініціятиви проф. Шульгина, а нормально функціонує на підставі затвердженого французькою владою статуту з 1952-го року. Її основний принцип — рівність всіх національних груп. Без огляду на кількість академіків в тій чи іншій групі, всі вони репрезентовані в Раді Академії одною особою з правом мати свого заступника. Вся діяльність Академії провадиться цілою Радою, але раз на рік збирається Асамблея-загальні збори членів Академії, що мають контрольні функції і затверджують остаточно вибір Радою нових академіків. Їх вибори переводяться за правилами, загально прийнятими в більшості академій.

На жаль, Міжнародна Вільна Академія Наук не має широких фінансових засобів і існує лише завдяки членським вкладкам та невеликим дотаціям поодиноких осіб та установ тих народів, представники яких входять до її складу. Але ці, здавалося б, прикрі обставини мають своєрідну сторону: Академія є цілком вільною і ні від кого незалежною! Цю свою свободу члени Академії дуже високо цінять.

Асамблея Академії збирається щорічно в травні або на початку червня, після чого відбувається конгрес, на якому виголошується до двадцяти доповідей. Крім того на протязі року відбуваються в Парижі ординарні сесії, на кожній з яких відчитується дві, три і більше доповідей.

На жаль, Академія не має змоги видати повністю доповідей своїх членів, хоч всі вони мають велику цінність. За весь час свого існування Академія спромоглася видати тільки три бюлетені. Останній вийшов у травні 1959-го року і охоплює працю Академії за 1954-1958 роки. За цей час прочитано 9 доповідей, але не всі академіки надіслали резюме своїх праць, і в цьому бюлетені (71 ст. великого формату) надруковано тільки 73 резюме. Серед них знаходимо доповіді не тільки тих академіків, що перебувають у Франції, а й тих, що мешкають у ЗДА, в Канаді, в Англії, в Німеччині. За національностями найбільша кількість резюме припадає на румунську (17), українську (18) і польську (10) секції. Теми доповідей вільні, серед них є праці, присвячені історії, літературі, мистецтву, філософії, психології, економії та природознавчим наукам. Але однаково Академія визначає певну тему, на яку з'являється серія доповідей. Такі серії відбулися на теми: 1. Становище наукових дослідів по той бік залізної заслони, — 2. Релігійні переслідування, 3. Як трактували історію своїх країн совєтські делеґації на міжнародному конгресі історичних наук в Римі в 1955 р. — 4. Міцкевич як апостол визволення народів, — 5. Життя Академій по той бік залізної заслони.

Ця остання тема припала саме на конгрес, що відбувся 6-7 червня цього року, і проф. Шульгин прочитав доповідь про долю-недолю Української Академії в Києві за 40 років. На цій же сесії прочитано такі українські доповіді: 1. Проф. Юрій Бойко — Літературні студії на совєтській Україні за 1958-1959 р; — 2. Проф. О. Кульчицький — Інтерпретація марксизму-ленінізму з погляду етносоціологічного; — 3. Аркадій Жуковський (молодий гість Академії) — Культурний ревізіонізм в сьогочасній Україні.

Ці доповіді, як і доповідь проф. Шульгина навесні цього року (Михайло Грушевський і його плян студій Сходу Европи), не могли ввійти до останнього бюлетеню.

З приємністю треба відзначити, що Раді Академії нарешті пощастило створити свою філію в Америці. На чолі Тимчасового комітету став видатний польський історик Оскар Галецький. Навесні цього року відбулася перша сесія цієї філії в залах Колумбійського університету, на яку з'їхалося з ЗДА та Канади 80 академіків, переважно поляків та українців. Проф. Р. Смаль-Стоцький мав на цій сесії виклад, що його один із чужинців назвав „блискучим".

З цього короткого викладу ясно, що Академія успішно розвиває свою діяльність, і що українська секція бере в ній активну участь. До сказаного треба додати про ролю українців в Управі Академії: Президентом Академії є проф. Марінеско (Румунія), але незмінним заступником президента, поруч з проф. Зигмунтом Залеським (Польща), є проф. О. Шульгин; генеральним секретарем є доктор Лайті (Угорщина), а його заступником — українець — проф. Кульчицький.

Академія звернула вже на себе увагу французьких учених.

О. Ш.

КВІТЕНЬ

Кличе далеч
гелготом качиним,
Музикою лісу і боліт.
Двері навстіж
вітрові відчиним —
Це ж весна знялася у політ.

Тріпотіти липам,
як знаменам,
Клекотіти водам у яру.
Отакою — в наступі
зеленім —
Я у сестри весну заберу.

І її згадаю, русокосу,
Під тремтіння
радісне зірниць,
Як рядами вляжуться покоси
На вітрах настояних пшениць.

Певно, мила,
ти взяла у квітня
Краплю сили, даної весні, —
Очі по-весняному привітні
Із душі викрешують пісні.

ОНИСИМ МЕЛЬНИК

ВІДСТАВАННЯ В СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКІЙ НАУЦІ

22-го липня ц. р. закінчилася в Києві сесія загальних зборів Української академії сільсько-господарських наук (УАСГН), скликана для обговорення актуальних завдань в сільсько-господарській науці України, визначених пляном нової семирічки, і для вибору деяких членів президії цієї академії та нових академіків і членів-кореспондентів.

Проводив нарадами цієї сесії президент УАСГН П. Власюк, який же виголосив доповідь на тему „Підсумки роботи науково-дослідних закладів Академії сільсько-господарських наук за 1958 рік і завдання на 1959-1965 роки". Але основну, „унапрямлюючу" доповідь про завдання „в світлі рішень 21-го з'їзду КПСС" виголосив секретар ЦК КПУ М. Бубновський. Стежити за нарадами приїхали з Москви президент Всесоюзної академії сільсько-господарських наук ім. В. І. Леніна академік К. Скрябін і міністер сільського господарства УССР М. Співак.

Ствердивши, що „в розв'язанні завдань, поставлених 21-им з'їздом на цю семирічку в галузі землеробства і тваринництва, головна роль належить науці", на сесії відмічено вже й деякі успіхи, що мали виявитися „в розробленні та впровадженні у виробництво науково обґрунтованої системи ведення господарства відповідно до різних ґрунтово-кліматичних зон України." „Досягнення наукових закладів Академії в цій ділянці виявилися в обслідуванні ґрунтів на площі, яка перевищує 15 мільйонів гектарів, і в складенні ґрунтових мап у 6 тисячах колгоспів та радгоспів. В інших ділянках відзначено розроблення нових способів вирощування цукрових буряків, удосконалення системи здобрювання полів та обробітку ґрунтів і створення нових високоврожайних сортів озимої пшениці, люпину, гороху та інших зернових і бобових культур. Стверджено також, що в ділянці тваринництва сільсько-господарські вчені працюють „над розв'язанням важливих проблем збільшення виробництва м'яса, молока та інших продуктів".

Всі ці досягнення, коли взяти до уваги велетенський апарат Академії (праця ведеться в багатьох департаментах чи пак відділах — землеробства, тваринництва, механізації й електрифікації, економіки та організації с.-г. виробництва), не надто великі. І тому не диво, що керівництво і співробітники академії та її відділів мусіли вислухати цілий ряд „критичних зауважень".

На сесії вказувано, як подає у своєму звідомленні РАТАУ (радіотелеграфічна агенція України), „що рівень сільсько-господарської науки в республіці (українській — О. Р.) ще не відповідає зростаючим вимогам. Ряд науково-дослідних інститутів, вищих учбових закладів і дослідних станцій недостатньо зв'язаний з виробництвом" і „протягом тривалого періоду не дає сільському господарству практичних рекомендацій по підвищенню врожайности та продуктивности тваринництва." Далі РАТАУ інформує, що „серйозні претенсії були пред'явлено на сесії Інститутові землеробства" та „Всесоюзному інститутові кукурудзи, які до цього часу не вивчили сівозмін з великою насиченістю кукурудзи" і „не дали виробництву ранньостиглих гібридів і сортів цієї культури". Учених-селекціонерів обвинувачено в тому, що вони „недостатньо займаються поліпшенням якости нових сортів зернових культур".

На сесії критиковано гостро й інші ділянки праці Академії. „Наукові заклади Академії, — стверджується в звідомленні РАТАУ, — повільно розробляють пропозиції щодо різкого збільшення виробництва м'яса, молока, яєць, вовни. Окремі інститути, як, наприклад, Полтавський інститут свинарства, не подають належної допомоги колгоспам і радгоспам у поліпшенні порідних якостей свиней. Інститут землеробства і тваринництва західних районів України недостатньо займається проблемами виведення м'ясних якостей худоби і підвищення молочної продуктивности корів, поліпшення якости кормів. Інститут експериментальної ветеринарії недосить розробляє ефективні засоби боротьби з захворюванням тварин і т. д.

Піддано також на сесії „критиці учених-механізаторів, які незадовільно працюють над питанням комплексної механізації та електрифікації сільсько-господарського виробництва. Учених-економістів критиковано за те, що вони „не розробляють питань економічної оцінки земель і недосить вивчають проблеми ціноутворення на сільсько-господарську продукцію".

Під час виборів, проведених на цих зборах Академії, новим її віце-президентом обрано С. Лебедєва, академіками-секретарями окремих відділів — О. Дмитрієнка (землеробство і рослинництво), П. Пшеничного (тваринництво), Л. Клецького (економіка й організація с.-г. виробництва), а головним ученим секретарем УАСГН — О. Каневського. У таємному голосуванні дійсними академіками УАСГН обрані: В. Васильєв, доктор і професор біологічних наук, С. Дука — доктор біол. наук, С. Мельник — доктор с.-г. наук, О. Мусійчук — доктор с.-г. наук, С. Гжицький — доктор біол. наук, І. Поваженко — доктор ветеринарних наук, М. Рево — доктор вет. і мед. наук, М. Медведєв — доктор техн. наук і Л. Клецький — доктор екон. наук. Членами-кореспондентами УАСГН обрані: О. Грінченко, А. Горлач, П. Дмитренко, В. Дідусь, В. Кобузенко, М. Крупський, Д. Проценко, С. Чорнобривенко, М. Дахновський, М. Колесник, В. Нікольський, М. Прокоф'єв, О. Каневський, К. Сидорчук, Ю. Телешек і А. Чайковський.

У висліді нарад вирішено критичну ситуацію в згаданих ділянках поліпшити і висловлено урочисте запевнення на адресу компартії і уряду, що „вчені України, які працюють в галузі сільського господарства, внесуть гідний вклад у справу дальшого розвитку колгоспного ладу і зростання продуктивних сил соціялістичного сільського господарства".

Увесь хід і зміст загальних зборів Української академії сільсько-господарських наук виявив, що ця Академія із справжньою наукою і науковими дослідами має небагато спільного. Її діяльність обмежена виключно практичними завданнями допомоги у виконанні тих чи інших плянів комуністичної партії. Сама ж дискусія на цих зборах виявила повну розбіжність діяльности сільського господарства підсовєтської України з офіційними підсумками і зведеннями про великі досягнення і перевиконання семирічного пляну в поточному році в Українській ССР.

О. Р.

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ГАМБУРЗІ

Гамбург. — Конференція Унії Центральної і Східньої Европи відбулася тут в днях 11-12 липня, в палаці Німецьк. Соціял - Демократичної Партії, що носить ім'я Курта Шумахера, провідника партії, який помер 1952 року. До Соціялістичної Унії належать представники партії з країн, поневолених комуністами: — Болгарії, Естонії, Латвії, Литви, Польщі, Румунії, Угорщини, України, Чехо-Словаччини й Югославії. Ця організація була створена на нараді соціялістів із країн, що попали під комуністичні диктатури, 4-5 липня 1949 р. в Лондоні. Отже, Соціялістична Унія має за собою вже 10 років діяльности. За цей час вона відбула багато конференцій і ухвалила немало резолюцій, протестуючи проти тиранських режимів у своїх країнах. Для світової преси Соціялістична Унія видає свій орган англійською мовою, що зветься „Клич Праці". Представники Соціялістичної Унії належать в ролі дорадників до різних міжнародних установ.

Конференцію Соціялістичної Унії Центральної і Східньої Европи в Гамбурзі привітали делегати Німецької Соціял-Демократичної партії — Айхер і Томас, які взяли активну участь у дискусіях, що розвинулися протягом двох днів. Окрім того, на конференцію з'явилися представники Соціялістичного Інтернаціоналу: Алсінг Андерсен, президент Інтернаціоналу, посол до парляменту Данії, військовий міністер у своїй країні, і Альберт Карті, генер. секретар Соціялістичного Інтернаціоналу.

Обидва промовці ствердили свою солідарність з народами, що перебувають під комуністичними режимами, і своє переконання, що ці режими засуджені історичним розвитком на загладу. У своїй промові А. Андерсен згадав про свою участь в роботі комісії, яку призначила Організація Об'єднаних Націй для обслідження подій, що мали місце восени 1956 року на Угорщині. Як голова цієї комісії, В. Андерсен виробляв звідомлення, в якому засуджено агресію Москви проти Угорщини, що хотіла визволитися з рабства національного, політичного і соціяльного.

Конференція вислухала дві головні доповіді: „Міжнародна ситуація і Східня Европа" (Бруно Калнінш, Латвія) і „Положення в країнах під комуністичними диктатурами" (З. Заремба, Польща). Після доповідей розвинулася широка дискусія, в якій подано багато фактичного матеріялу для насвітлення подій у країнах, що їх представляли доповідачі.

Український делегат на конференції, проф. Панас Феденко, виступив у дискусії по доповідях. Він зазначив, що в нашій атомовій добі ні один відповідальний політик не може рішитися викликати загальну світову війну. Такої війни боїться також і Хрущов. Однак, постійні хвастощі Хрущова перевагою Москви у військовій силі й техніці і його загроза державам вільного світу — викликають небезпеку війни. Москва виховує молодь в СССР у дусі мілітаризму та імперіялізму. Для цього володарі Кремлю фальшують історію народів СССР.

Український промовець нагадав 250-літній ювілей бою під Полтавою, де зазнали поразки шведи та українці — на чолі з Карлом XII і гетьманом Мазепою. В совєтській пропаганді заявляється, мовляв, цар Петро I своєю перемогою „визволив Україну, естонців і латвійців від панування шведських феодалів". В дійсності, Швеція ніколи не знала панщини, а за часів царя Петра на Московщині було рабство. Наслідком перемоги Москви під Полтавою також і в Україні запроваджено кріпацтво, затверджене указом цариці Катерини II 1783 року.

Інші промовці вимагали виведення совєтських армій із своїх країн і вільних виборів. Однак цього було б мало. Бо, наприклад, як сказав делегат Румунії, в цій країні вже не має совєтського війська, але є сильні поліційні відділи з танками, літаками і атомовою зброєю. На чолі цього війська стоїть російський генерал. Це показує, що в „звільненій Румунії" вибори контролювала б Москва через своїх командирів румунськими поліційними силами, зложеними з комуністів.

Другого дня, 12-го липня, конференцію Соціялістичної Унії Центральної й Східньої Европи відвідала делегація Міжнародної Спілки Соціялістичної Молоді на чолі з її президентом, послом до парляменту Індії Нат Пас та секретарем Куртом Крістіянсеном (швед). В делегації цієї організації молоді, що начислює 550,000 членів і мільйони прихильників, були представники Танганіки, Ямайки, Бірми та інших країн. Курт Крістіянсен у своїй промові згадав, що в кінці липня організація комуністичної молоді (Світова Федерація Демократичної Молоді) влаштовує свій світовий фестиваль. Крістіянсен стверджує, що з вільних країн світу в тім фестивалі візьмуть участь тільки „попутчики", але організована соціял-демократична молодь вільного світу є проти цієї комуністичної затії, призначеної на те, щоб баламутити молодь. Секретаріят Міжнародної Спілки Соціялістичної Молоді знаходиться у Відні, і там зустрінеться молодь двох світів — вільного і диктаторського — в боротьбі ідей.

На другий день конференції в дискусії з приводу доповідей взяв участь д-р Богдан Феденко. Він ствердив факт натиску большевицької Москви на поневолені народи. Це виявляється між іншим у посиленій політиці русифікації. Новий закон Верховного Совєту УССР з 17-го квітня ц. р. відсуває незаможну укра-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Армандо Палясіо Вальдес

ХОСЕ

Повість

З еспанської мови переклав: Богдан І. Лончина

(7)

Кімната, до якої вони ввійшли, була мала, як і крамниця. Але завдяки стараниям Еліси вона мала приємний вигляд. Меблі старі, але блискучі. Мале дзеркало в позолочених рамах було прикрите білою ґазою; на столі — дві великі мушлі, а між ними грубо витесаний кришталовий човник. Ці морські емблеми звичайно прикрашають вітальні заможніших домів у Родільєро. На стінах кепські гравюри в чорних рамах з епізодами із життя Ернана Кортеса й доні Маріни. Під дзеркалом кілька фотографій, теж оправлених, на яких видно було сеньйору Ісавель і покійного Веґу після того, як вони побралися. Півтузеня крісел і софа з полотняним покривалом доповняли умебльовання.

Коли вони ввійшли до вітальні, дон Клявдіо вийшов, залишаючи їм вільне місце. Сеньйора Ісавель пішла до спальні по брудний і подертий зошит, в якому вела всі рахунки свого підприємства. Еліса використала ту хвилину й сказала судженому:

— Не забудь поговорити з мамою!

Хосе похитав головою на знак згоди, хоч і виявляв збентеження на думку про такий крок. Дівчина також вийшла, коли мати вернулася до вітальні.

— В неділю — триста сім фунтів, — сказала Ісавель, поставивши на стіл лямпу, — по реалеві й чверть. У понеділок — тисяча сорок по реалеві. У вівторок — дві тисячі двісті, по півреаля. В середу ви не виїздили. В четвер двісті тридцять п'ять, по два реалі. В п'ятницю — нічого. Сьогодні — тисяча сто сорок, по півтора реаля... Так, Хосе?

— Яка різниця, сеньйоро, я ж не записую.

— Я порахую.

Стара почала множити. У вітальні чути було скрипіння пера. Хосе вичікував висліду тієї дії, обертаючи шапку в руці. Ні грошові справи, ні бажання довідатися, скільки грошей він мав дістати, не займали в тій хвилині його ума. Він був збентежений і йому ставало ніяково, коли думав, що треба буде обговорювати справу свого вінчання. Нетерпеливо шукав способу, як би то розпочати розмову, як тільки скінчиться розрахунок.

— Чотири тисячі сімсот три реалі і три чверті, — сказала Ісавель, підносячи голову.

Хосе мовчав на знак згоди.

— Від цього треба відняти, — заявила стара тихо й дещо м'якшим голосом, — знижку, яку ти мені дав від твого паю й від паїв судна... В неділю ти знизив мені до реаля, у понеділок до трьох чвертей, у вівторок не було знижки, бо риба була дешева, в четвер до півтора реаля, а сьогодні до реаля. Правильно?

— Авжеж, сеньйоро.

— Так воно незручно рахувати... Чи ти погодився б, якби ми порахували по три чверті реаля, щоб не помилитись?...

Хосе погодився, не задумуючись над тим, чи він заробляє чи втрачає. Стара почала знову креслити числа на папері, а Хосе роздумував над способом, як би то вийти з важкого положення.

Нарешті Ісавель скінчила. Хосе схвалив власне пограбування і одержав з її рук жменю золота, що його мав розділити наступного дня між своїми товаришами. Сховавши гроші в шкіряний гаманець і засунувши його між складки пояса, він знову почав обертати шапку тремтячими руками. Критична хвилина говорити надійшла. Хосе ніколи не був красномовним, але в цій хвилині він відчув це більше, ніж будь-коли. Кров підійшла йому до горла. Він ледве встигав відповідати односкладовими словами на запитання, що їх спрямовувала до нього Ісавель про справи, зв'язані з риболовлею, і про надії, на які він розраховував у майбутньому. Стара, напившись його крови, старалася показатися ввічливою. Та, не зважаючи на це, розмова завмирала, і моряк не був спроможний оформити словами те, що думав. І вже Ісавель була готова закінчити її, встаючи з крісла, коли раптом Еліса відкрила двері і ввійшла, буцімто щоб узяти ножиці. Виходячи, вона з-поза спини матері зробила кілька знаків і мін, щоб домогтися виконання його обітниці. Вони були такі вимогливі й рішучі, що бідний моряк рештою сил і з найбільшим зусиллям відважився сказати:

— Сеньйоро Ісавель...

Звук власного голосу настрашив його і дивним дивом заскочив також стару.

— Що ти сказав, дорогенький?

Від погляду, що йшов упарі з цим питанням, Хосе спустив голову. Якусь хвилину стояв нерішучий і пригноблений. Нарешті, не підводячи очей, сказав хрипким голосом:

— Сеньйоро, Ісавель, у день св. Івана думаю спустити судно на воду...

Проти його сподівання стара не перебила йому ні одним словом. Тільки пильно подивилась на нього.

— Не знаю, чи пригадуєте собі, що ви сказали мені взимі...

Ісавель мовчала.

— Я б не хотів турбувати вас, але через те, що час втікає і вже нема ніякої особливої перешкоди... люди питаються, коли... і я вже договорився в справі хати... Найкраще було б полагодити справу ще поки наступить зима...

Нічого. Ісавель ані звука. Хосе бентежився чимраз більше. Він дивився на підлогу, бажаючи мабуть, щоб вона розступилася.

Кінець-кінцем стара зволила весело вигукнути:

— Але ж бо ти мене настрашив дорогенький! Коли я побачила, який ти стурбований, я подумала, що ти скажеш мені щось погане, а тим часом ти говориш про те, що мені може бути найприємнішим.

Обличчя моряка враз прояснiло.

— Що за радість, сеньйоро! Я боявся...

— Чому? Чи ж ти не знаєш, що я цього бажаю так, як і ти?.. Хосе, ти добрий хлопець, працьовитий, розумний, зовсім незіпсутий. Чого ж ще більше можу бажати я для моєї дочки? Відколи ти почав до неї залицятися, я дивлюсь на тебе прихильно, бо я певна, що ти зробиш її щасливою. Досі я зробила для вас усе, що було в моїй силі і, з Божою поміччю, думаю це далі робити. Жадного дня ви не сходите мені з думки. Я нічого іншого не роблю, як тільки роздумую, як би то найскорше вас повінчати... Але ви, молодята, дуже нетерпеливі і можете все попсувати своїм поспіхом... Навіщо так поспішати? І ти і Еліса молоді, і хоч, дякувати Богу, маєте всього досить, щоб жити, все таки, як прийдуть діти, може й не зможете сказати цього самого... Будьте терпеливі. Ти працюй, скільки можеш, щоб ніколи не прийшлося боятися голоду, а решта вже якось прийде.

Обличчя Хосе знову захмарилося.

— Тим часом, — продовжувала стара, — не журися нічим, що торкається Еліси. Я пильнуватиму, щоб її любов не маліла і щоб вона була завжди така добра й працьовита, як досі... Ну, не сумуй! Нема кращого часу, як час заручин. Спускай судно на воду, щоб використати сезон боніта. Коли скінчиться і коли буде добрий, тоді поговоримо.

Сказавши це, вона встала. Хосе зробив те саме, не відриваючи очей від підлоги. Ісавель поплескала його ніжно по плечах, одночасно підштовхуючи в напрямі до дверей.

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ГАМБУРЗІ

(Продовження зі стор. 2)

їнську молодь від високої освіти, яка стає привілеєм дітей комуністичних бюрократів. Д-р Богдан Феденко зазначив, що в країнах, опанованих Москвою, є 2 категорії народів: одні, як Угорщина, Україна, Грузія та інші, мають елементи спротиву большевицькому режимові; вони поневолені національно, політично і соціяльно. Росіяни поневолені політично (не мають свободи) і соціяльно (їх визискує комуністична диктатура). Але національно росіяни не чують пригноблення.

Це використовує Кремль і старається грати на російському націоналізмі: мовляв, з упадком диктатури — розвалиться російська імперія, і що тільки диктатура може врятувати совєтську імперію від розпаду. З цього можна робити висновки, що в інтересі російського народу є миритися з комуністичною диктатурою і навіть її обороняти. Але в такім разі російський народ мусів би лишитися навіки невільником большевицької диктатури, пожертвувати свою свободу для імперіялізму.

По закінченні конференції Соціялістичної Унії відбулася зустріч членів конференції з представниками преси. На цій пресовій конференції промовляли делеґати Польщі, Угорщини, Латвії, Румунії, Болгарії і України. Проф. Феденко звернув увагу журналістів на масове переселювання українців та інших народів за Урал, де переселенці не мають школи в рідних мовах і стають жертвами русифікації. Одночасно Москва заселює українські території людьми з півночі і сходу, переважно росіянами. Наприклад, у Львові, в Чернівцях або в Ужгороді, де перед 1939 роком росіян зовсім не було, тепер є численні російські школи, видається російська преса, відкриваються російські театри. Так відбувається „перемішування народів", про яке колись мріяв Ленін. „Це колоніялізм під маскою фальшивого інтернаціоналізму", — зазначив проф. Феденко.

Делеґати Румунії і Болгарії твердили, що Москва в цих країнах веде колоніяльну і русифікаторську політику. — Наприклад, в Румунії з наказу Москви в літературну румунську мову внесено дуже багато російських слів, і румун-еміґрант часто не розуміє нової „комуністичної" румунської мови, що твориться під впливом Кремлю.

Болгарський делеґат д-р Петков заявив на пресовій конференції, що болгар, особливо молодих людей, з наказу Москви вивозять масово за Урал, особливо в Туркестан, де вони мусять працювати в сільському господарстві і на промислових підприємствах.

П. А.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Загальні Збори Ветеринарних Лікарів в Ню Йорку

В місяці червні відбулися в приміщенні УНДому в Ню Йорку Річні Загальні Збори Об'єднання Українсько - Американських Ветеринарних Лікарів, Відділ Схід.

Після воєнної хуртовини українські ветеринарні лікарі в Америці створили свою професійну організацію з осідком в Шикаґо. З часом однак, тому що члени організації розпорошені по великих просторах Америки, виринула конечність створення філії. І так повстала перша філія т. зв. Відділ Схід з осідком у Филаделфії, а відтак друга філія з осідком в Дітройті. Відділ Схід за свій осідок вибрав був найперше Филаделфію, бо там було найбільше скупчення членів. Відтак осідок перенесено до Вашинґтону, а після останніх Загальних Зборів до Ню Йорку.

Збори відкрив діючий голова Відділу д-р Евген Гіль. Зборами проводила Президія в складі д-р В. Копач і д-р Й. Ляшевич. З діяльности Управи Відділу звітували д-р Гіль та д-р Юрчинський. В звітовому році діловодство Управи Відділу було перебране на час одного року членами з Вашинґтону. Тому, що причастій зміні осідку Управи не має тяглости в її праці, це відбилося на діяльності Управи також і цього року. З другої одначе сторони така часта зміна активізує по черзі всіх членів, що живуть по різних осередках та тим самим спрямовує діяльність Відділу в цілому на ширші рейки. На внутрішньому відтинку удалось Управі при помочі вет. лікарів з Ню Йорку та їх дружин зорганізувати 6-ту з черги Товариську Зустріч з забавою в Ню Йорку, на яку зїхалося багато членів Відділу з різних частин ЗДА, а навіть прибув голова ГУ в Шикаґо д-р Іван Білоскурський та гол. редактор „Інформативного Листка" д-р Роман Барановський. Зустріч ця була вдалою імпрезою Відділу. Управа Відділу стала членом УККА як самостійна одиниця. Платність членських внесків Відділу майже 100%. Серед членів Відділу переведено декілька збірок, а це на цілі НТШ, як також на допомогу потребуючим членам Відділу та їхнім родинам. На зовнішньому відтинку удалося нав'язати кращі товариські взаємини з іншими українськими професійними товариствами. Слід теж зазначити, що слідкуючи за вістками в українській пресі можна було завважити прізвища багатьох ветеринарних лікарів в зв'язку з їх діяльністю в українських громадських організаціях ЗДА, Канади та Европи.

Після уділення абсолюторії уступаючій Управі та признання за жертвенну працю, вибрано нову Управу в складі: д-р Вол. Копач — голова; д-р Богдан Кміцикевич — заст. голови і орган. рефер.; д-р Ярослав Возняк — секретар і скарбник. До Контрольної Комісії ввійшли: д-р Зенон Юрчинський, д-р Евген Гіль і д-р Роман Кічоровський.

При обговорюванні пляну праці на будуче більшість присутніх заявилася за продовженням уряджування Товариських Зустрічей, не дивлячись на малі матеріяльні доходи, як також за поліпшення товариських зв'язків з іншими українськими професійними організаціями.

На закінчення Загальні Збори запропонували Загальним Зборам Централі змінити назву Об'єднання на „Товариство Українських Ветеринарних Лікарів в Америці" як також докласти всіх зусиль, щоб ветер. лікарський „Альманах" видано якнайскорше.

Мак.

Пластовий Табір на „Новому Соколі"

В неділю, 26-го липня пластова молодь закінчила таборування на пластовій оселі „Новий Сокіл" в Норт-Колінс коло Боффала. Цього року пластової молоді було на таборі дещо менше, як минулого року, все ж таки усіх таборовиків разом з адміністрацією було 157 осіб. Погода в цьому році сприяла молоді, не було дощів і холоду, сонце пригрівало ввесь час і пластова братія від'їхала опалена сонцем, здорова і весела, хоч неодному жаль було покидати веселе товариство, гарну лісову природу та безжурне таборове життя.

Цьогорічний табір проходив під знаком Мазепинського року і поодинокі табори мали Мазепинські назви як „Малі Мазепинки", „Непрограва Полтава", „Військо Івана Мазепи", „Шабля Івана Мазепи". Мазепинським святкуванням була також присвячена Ватра в дні 18 липня, якою проводив вміло й енергійно комендант табору юнаків пластун-сеньйор Олексій Сагайдаківський з Торонта. У програмі Ватри була коротка гутірка пл. сен. О. Бережницької про гетьмана Ів. Мазепу, співи та деклямації пластунів і пластунок і руханкова вправа до пісні-молитви „Боже Великий". Ватра мала поважний святочний настрій та залишила добре враження не тільки у самих таборовиків, але теж і у гостей, які були приявні на цій Ватрі. На Ватрі був теж приявний Начальний Пластун Сірий Лев.

Також і кінцева Ватра в дні 25-го липня, хоча мала вже звичайний таборовий характер, була добре і вміло підготована (проводив нею також пл. сен. О. Сагайдаківський) і викликала сальви сміху своїми дотепними скечами та гумористичними розповідями незрівняного в цьому жанрі пл. сен. Калки. Недільні Богослужби служив у таборовій каплиці о. А. Стасюк, відвідували таборовиків також о. дек. Н. Зоряковський і о. прот. І. Крестюк.

По Богослужбі в неділю 26-го липня і по молитві з нагоди закінчення „Тижня поневолених народів", посаджено біля щоглів з прапорами малого дуба, як символ „Мазепинського Року" і голова Управи Оселі „Новий Сокіл" інж. Б. Пашковський подякував усім, що причинилися до зорганізування цьогорічного табору за їхню працю та словами: До побачення на Новому Соколі в наступному році, розв'язав табір.

О. З.

Праця в Рідній Школі при Українській Парафії в Пассейку, Н. Дж.

Щоби наше українське молоде покоління могло творити теперішнє й майбутнє, воно мусить пізнати минуле. Щоби пізнати минуле, потрібно знати рідну українську мову. Для молодого покоління, яке народилось в „таборових республіках", або вже тут в Америці, не є зрозумілим, чому то в українському народі постійно треба розвивати та підтримувати свідомість народньої приналежности.

Найважливішим чинником в нашому житті була, є, й буде українська мова. Рідна українська мова — це одна з найповажніших підвалин в національнім вихованню. Без відповідного знання рідної мови неможливо зберегти себе, як окрему національну спільноту, неможливо вести жадної народної праці.

Не раз чуємо від батьків про труднощі вживання рідної мови їхніми дітьми вдома. Як трудно заставити дітей говорити по свойому. Мимоволі насувається питання: Чи нашим дітям в Америці конечно потрібно вчитися рідної мови? Це питання може бути дивним для багатьох. Сама українська мова є основною підвалиною української душі, є тою головною основою, на якій має будуватися живий твір культурної людини з почуттям своєї народної гідности. Якже ж можна дати дитині країнську душу, не навчивши її рідної мови? Чи не є зайвими подібні питання, коли ми уважаємо себе політично зрілим народом, народом, який опинившися з політичних причин на еміґрації, який стремить до своєї державности.

Важливість та значення рідної мови як слід зрозуміли батьки, — хоч і не всі в нашій парафії (УПЦ, Пасейк, Ню Джерзі). У вересні, минулого року перед початком шкільного року, з ініціятиви п. Микити Юрчинюка був зорганізований Батьківський Комітет, до складу якого увійшли: пп. М. Юрчинюк — голова, Петро Войнів — секретар, Петро Паньків — скарбник та Петро Головашенко — член. Завданням цього Комітету було зорганізувати Рідну Школу при парафії. Праця була тяжка й скомплікована. Проте за короткий час всі труднощі ми подолали. Рідна Школа стала дійсністю. Церковний Комітет перебудував шкільне приміщення та придбав шкільні лави. Рідну Школу відвідує 45 дітей кожної п'ятниці. Голова Б. У. п. М. Юрчинюк підшукав відповідні фахові сили на вчителів Р. Ш. в особах пп. С. Черченка, Г. Олександра та пані Марії Ковтинюк, які з особливим запалом взялися до праці, жертвуючи свої знання та вільний від фізичної праці час для добра наших дітей. Той шкільний рік Р. Школи — рік дуже тяжкої праці та різного роду труднощів, що їх треба було поборювати. Однак праця була корисна.

Завдяки учителям та Батьківському Комітетові, діти Рідної Школи осягнули великий успіх у навчанні рідної мови та влаштували декілька імпрез, а саме 21 грудня, 1958 р. Свято св. Миколая, 10-го січня ц. р. Спільний Святий Вечір з програмою про Різдво в Україні, а 22 березня — Шевченківське Свято. Виконавцями цілої програми були самі діти під проводом своїх учителів. Батьки та ширше громадянство мали змогу переконатися в доцільності існування Рідної Школи.

Свято Шевченка почалося співом „Американського гимну" та „Заповітом" Т. Шевченка у виконанні шкільного хору під керівництвом директора школи п. С. Черненка. Далі слідували Реферат — Дитячі роки Шевченка — О. Орендаренко, уч. 3-ої кл.; Інсценізація — „Мені тринадцятий минало..." (С. Черненко, П. Дубас та І. Ріксорас; „Думи мої..." шкільний хор; Деклямації: „Сонце України" — Ю. Черненко, „Учітеся, брати мої" — Петро Гнатюк (хлопчик два з половиною років); „Українське село" — Надія Войнів, „На Великдень" — Анна Биковець, „Якби ви знали паничі" — Е. Ріксорас, „На розпутті кобзар сидить" — В. Юрчинюк та „Причина" — О. Орендаренко. Гра на акордіоні Касяненко.

„Садок вишневий..." — шкільний хор; „Взяв би я бандуру...", „Ой не ходи Грицю..." — грали на акордіонах Володимир Юрчинюк та Степан Касяненко. — „Ой під вишнею, під черешнею" — грав на піяно Анатоль Клименко.

Свято закінчено відспіванням українського національного гимну. На успішне переведення Свята Шевченка склалися поперше, щире бажання всіх дітей-учасників якнайкраще виконати частину спільної справи, а по друге справді величезною організаційною роботою учителів Рідної Школи та Батьківським Комітетом.

9-го травня ц. р., діти Рідної та Недільної Школи з великим успіхом перевели Свято Дня Матері. Доповідь про жінку - матір виголосив настоятель нашої парафії Впр. о. прот. Степан Біляк. Програма Свята була різноманітна і всі присутні були нею задоволені. Вона складалася з деклямацій, гри на акордіонах та успішного виступу Танцювального Гуртка, який прекрасно вив'язався з свого завдання.

В обох наших школах провадили також навчання релігії. В Рідній школі о. настоятель сам особисто викладає Закон Божий, а в Недільній школі викладають учительки під духовним проводом о. настоятеля. Навчальний рік закінчено Молебнем та роздачею свідоцтв. Всім дітям належиться признання за добру поведінку в школі та за успіх в науці, а їхнім сумлінним учителям щира подяка від батьків та всього громадянства нашої парафії.

Н. Н.

З наших буднів

ПРО НОВИХ І СТАРИХ СКИТАЛЬЦІВ

Ще донедавна був у нас, в Америці, сякий-такий порядок. Були, значиться старі, чи давні еміґранти, тут народжене покоління і скитальці. Цей порядок взяв у лоб, відколи ця третя категорія поділилась на старих і нових скитальців.

Старі скитальці, це такі українські американці, які відсвяткували вже 10-річчя свого прибуття на землю Вашинґтона, мають свої доми, самоходи, „бонґала", телевізори, гай-фай-апарати та інші чуда. Нові скитальці покищо того всього ще не посідають але бистрим темпом пруть наперед, щоб наздогнати й перегнати давніше прибулих і краще загосподарених братів.

Це ті, по-галицьки сказавши, „нахціґлери", що два-три роки тому примандрували сюди з Европи, Австралії, Бразилії, Арґентини, та з інших параґваїв. Цю категорію людей легко розпізнаєте по тому, що вони так само нарікають на Америку, на сміття по вулицях, на клімат, „бомів" і УККА, як ми нарікали десять чи більше років тому. Очевидна річ, всі вони збираються ґальопом їхати назад туди, звідки прибули... Отак постогнуть, понарікають з півроку, а потім — як закотять рукави, як візьмуться до „овертаймів" то аж земля під ними горить.! Буває, дивишся - приглядаєшся людині, і не пізнаєш її: ще рік тому дядько „не любив" Америки, що аж страх, а нині вже й хату купив.

Розуміється, ці нові скитальці шпарують копійку в несамовитий спосіб, так тиснуть того „зеленого", аж з нього кров тече. Про якісь вакації, „вік-енди" та інші такі витребеньки вони, зразу, і мріяти не сміють.

— Це мої перші вакації за три роки, відколи я в Америці, — признається горнява скиталочка старший „мисис". — Та й то я не для себе приїхала, а для цих малят. Жаль дітей, що так в'януть в тих мурах...

— А де ж, пані, ваш чоловік, що ніколи його не видно?

— Робить. На двох роботах. На день і нанiч. Ой, нам треба багато грошей, бо мусимо віддавати довги, сплачувати рати...

— Пані, уважайте на себе, шануйте своє здоров'я, бо його потім не купите за жадні гроші. Мій старий, бувало каже: „Мері, я не хочу бути багачем на цвинтарі!"

— Еге, добре вам так казати, коли у вас гроші в банку, і свій гавз, і пенсія, і все забезпечення на життя! А ми все, що мали, випродали на дорогу, а сюди приїхали з десятьма пальцями і трьома діточками...

Потім я довідався, що ці люди з десятьма пальцями, вже купили коло „Інженерського озера" пансіонат за 20 тисяч долярів. Тепер його ремонтують, приводять до порядку, а з весною хочуть відкрити для гостей.

Коли довідуєшся про такі факти, то мимоволі радієш і почуваєш себе гордим з того, що наш нарід такий тугий, зарадний, підприємчивий. Такий нарід в світі не пропаде! Не згнобили його поляки, німці, большевики, не зламали лягри та скитальщина, не з'їли москіти в Бразилії та крокодилі в Австралії, — дай же ж, Боже, щоб ці люди не знидiли від американського добробуту!

Ікер.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Т-во „Клюб Поступовий", Відд. 70 повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в середу, 12-го серпня 1959 р., в год. 7:ій веч., в УНДомі — 96 Fleet St. Просимо привести зі собою кандидатів у члени Т-ва і УНСоюзу. — П. Костик, секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 22-мільйонової майна організації!

Ціни на сільсько-господарські продукти знову зменшилися

Вашингтон. — Департамент рільництва повідомляє, що в половині липня ціни на фармерські продукти становили 240 відсотків в порівнянні з пересічними цінами з 1910—1914 року (коли вони виносили 100) і зменшилися на 2 відсотки в порівнянні з червнем ц. р. (242). В липні 1958 року вони виносили 250, а в лютому 1951 (під час війни в Кореї) — 313, що було рекордом цін на фармерські продукти. Ціни на ті товари, які купують фармери, в половині липня виносили 298 відсотків з 1910—1914 років, і були такі самі, як в половині червня ц. р., а в липні 1958 року вони становили 293. Рекордові ціни на ці товари були в квітні цього року — 299 відсотків в порівнянні з 1910—1914 роками. Ціни на фарми в липні ц. р. були такі самі як в червні ц. р., і на 4 відсотки менші в порівнянні з липнем 1958 року.

Особисті ощадності в 1958 р. зросли на 21 більйон долярів

Шикаго. — Щадничa і Позичкова Ліга ЗДА повідомляє, що хоч в 1958 році була господарська рецесія, то особисті заощадження в тому році зросли майже до рекордової висоти на 21 більйон долярів, і той ріст був тільки на 100 мільйонів долярів менший як в 1956 році, коли приріст ощадности становив 21,100,000,000 долярів. Під час воєнних років ощадності були ще більші, але це було тому, що тоді не було досить товарів, і люди мусіли складати гроші до банків. В 1958 році значно збільшилися були ощадності американців, бо численні особи думали, що господарська рецесія триватиме довший час, і тому почали були більше щадити, щоб мати більше грошей на „чорну годину". Ощадностево - позичкові каси зібрали 6,100,000,000 ощадностей, на 27% більше ($1,3 більйона) як в 1957 році. Торговельні банки зареєстрували 6 більйонів, а решту інші фінансові інституції.

Випробовують нову вакцину для лікування пістряка

Вашингтон. — Лікарі д-ри Джан Б. і Рут М. Грегем із Росвелл Парк Меморіял Інституту, повідомили, що вони випробовують нову вакцину для лікування, а не для забезпечування проти недуги пістряка. Вони твердять, що незначна але дуже важлива скількість пацієнтів, які були нащеплені цією вакциною, переходили успішніше лікування пістряка, головним чином тоді, коли лікувалося недужих при допомозі вбивчих для пістряка промеів рентгена. Цю вакцину вони приготовляють із пістрякових боляків самих пацієнтів, і підтримують її в мінеральній олії. Ці доктори твердять, що пістряк, — це хемічно інші від нормальних тканини, і сам організм повинен поборювати цю недугу. Але деякі організми не можуть самі цього робити, тому треба їм помогти щепленням цією вакциною. Вони випробовували свою вакцину на 114 хворих, 13 із них були такі недужі, що через місяць по нащепленні померли, але 55 пацієнтів жили принаймні 7 місяців після щеплення, а 22 ще й досі живуть, деякі вже 30 місяців після щеплення.

Ген. Джордж В. Ваніс, новонайменований королевою Єлисаветою ІІ-ою генеральний губернатор Канади, їде із своєю дружиною до королівської палати в Лондоні, щоб взяти участь у влаштовуваному там прийнятті.

Сен. Спарксман закидає департаментові оборони заключування контрактів без конкуренції

Вашингтон. — Голова сенатської комісії для справ дрібних підприємців сенатор Дж. Спаркман оскаржує департамент оборони в тому, що заключає контракти на продукцію зброї без розписування конкурсів, і тим способом переплачує сотки мільйонів долярів на ці договори. Сен. Спаркман заявив, що департамент оборони повинен більше користати з контрактів із дрібними підприємцями, бо тоді можна буде зменшувати видатки на оборону та поборювати інфляцію, яка тепер зростає також і внаслідок неекономічної політики департаменту оборони. Фльота могла заощадити 12 мільйонів долярів на 14 контрактах, коли б могли були скласти свої оферти ще й інші конкуренційні фірми. „Через невміння користатися зі здорових економічних засад і внаслідок наявної байдужности до вартости гроша, твердить сен. Спарсман, департамент оборони дуже причинився до обезціннення доляра".

Вивчають вплив диму з авт на виникнення пістряка легенів і шкіри

Нюйорк. — Фірма Дженерал Моторс призначила фонди на вивчення впливу диму з авт на виникнення недуги пістряка легенів і шкіри. Ці студії має переводити Словен-Кеттерінг Інститут для Дослідів Пістряка, і це будуть перші студії, фінансовані однією автомобільною фірмою. Досі Товариство Автомобільних Продуцентів видало вже 5 мільйонів долярів на досліди над занечищенням повітря, головним чином внаслідок т. зв. „смоґу" — це занечищення повітря з димом від авт та фабрик. Недавно Товариство Контролі над занечищенням повітря нарікало на те, що замало дбається про те, щоб зредукувати всякі шкідливі для здоров'я дими. Дженерал Моторс заявив через свого представника, що не відомо, скільки фондів призначиться на ці досліди, а Інститут Словен-Кеттерінг вирішить, як ця праця буде відбуватися. Деякі науковці твердять, що дим із авт — це головний спричинник пістряка легенів, поруч куріння цигарок.

